

Smartare och renare

Hållbar konsumtion
och produktion

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

miljö

***Europe Direct är en tjänst som hjälper dig att få svar
på dina frågor om Europeiska unionen.***

Gratisnummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Vissa mobiltelefonoperatörer tillåter inte 00 800-nummer eller avgiftsbelägger dem.

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på Internet via Europa-servern (<http://europa.eu>).

Kataloguppgifter finns i slutet av publikationen.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2010

ISBN 978-92-79-15747-9

doi:10.2779/28552

© Europeiska unionen, 2010

Kopiering tillåten med angivande av källan.

Printed in Belgium

TRYCKT PÅ ÅTERVUNNET PAPPER SOM TILLDELATS EU:S MILJÖMÄRKE FÖR GRAFISKT PAPPER

(<http://www.ecolabel.eu>)

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Vad är hållbar konsumtion och produktion?	5
3. Vad gör EU åt saken?	7
4. Handlingsplanen för hållbar konsumtion och produktion samt en hållbar industripolitik	9
Bättre produkter	9
Smartare konsumtion: hållbara inköp	11
Resurssnålare och renare produktion	19
Stödja globala insatser	23

1. Inledning

Vi måste leva inom miljöns ramar

Om vi ska leva ett hållbart liv får vi inte förbruka jordens naturtillgångar snabbare än att de hinner återhämta sig. Vårt konsumtionsdrivna samhälle utsätter dock jorden för enorma påfrestningar.

Europas miljöpåverkan är en av de största på jorden. Om resten av världen levde som oss européer skulle vi behöva mer än två jordars resurser för att tillgodose behoven.

Den ekonomiska tillväxten och utvecklingen av modern teknik under många årtionden har gett oss en ny bekvämare levnadsstandard. Detta har skapat en allt större efterfrågan på produkter och tjänster och följaktligen en växande efterfrågan på energi och resurser.

Vårt sätt att producera och konsumera bidrar till många av dagens miljöproblem, till exempel den globala uppvärmningen, föroreningar, förbrukning av naturtillgångar och förlorad biologisk mångfald.

Vår konsumtion har kännbara konsekvenser över hela världen. EU är beroende av import av energi och naturtillgångar och en allt större andel av de produkter som konsumeras i Europa produceras i andra delar av världen.

Ohållbara konsumtions- och produktionsmönster påverkar i allt större utsträckning den naturliga miljön, samhället, ekonomin och näringslivet. Vi måste leva ett mer hållbart liv. Det innebär att vi måste göra mer av det vi har.

Vår livskvalitet, vårt välstånd och vår ekonomiska tillväxt är beroende av att vi lever inom

ramarna för de tillgångar som finns. För att klara det måste vi förändra hur vi utformar, tillverkar, använder och gör oss av med produkter. Vi måste alla bidra till denna förändring – individer, hushåll, företag, lokala och nationella regeringar och hela världssamfundet.

Vi vill med den här broschyren förklara hur vi kan åstadkomma denna förändring. Vi undersöker hur vi genom att bli smartare, renare och mer energi- och resurseffektiva kan se till att kommande generationer har tillräckligt med naturtillgångar och en bättre miljö.

EU:s medborgare utgör mindre än 10 procent av världens befolkning. Trots det konsumerar de hälften av allt kött, en fjärdedel av allt papper och 15 procent av all energi som produceras i världen.

2. Vad är hållbar konsumtion och produktion?

Hållbar konsumtion och produktion går ut på att använda naturtillgångar och energi mer effektivt och att minska utsläppen av växthusgaser och annan miljöpåverkan. Det handlar om att producera och använda produkter och tjänster på ett sätt som är minst skadligt för miljön. Målet är att tillgodose våra grundläggande behov av varor och tjänster och samtidigt åstadkomma bättre livskvalitet och se till att det finns tillräckligt med resurser kvar för kommande generationer.

Hållbar konsumtion handlar om vår livsstil, vårt köpbeteende och hur vi använder och gör oss av med produkter och tjänster. Hållbar produktion handlar om att minska tillverkningsprocessernas miljöpåverkan och att utforma bättre produkter.

Resurs- och energieffektivitet är grunden för Europas framtida konkurrenskraft. Hållbar konsumtion och produktion maximerar företagens möjligheter att omvandla miljöutmaningar till ekonomiska möjligheter och samtidigt erbjuda konsumenterna mer valuta för pengarna.

Bostäder, hushållsprodukter, livsmedel och resor står tillsammans för 70–80 procent av all miljöpåverkan. Det rör sig om alltifrån utsläpp av växthusgaser till markanvändning och avfall.

3. Vad gör EU åt saken?

Det finns mycket att göra för att få en hållbarare konsumtion och produktion i Europa, utan extra kostnader, och med fördelar för företag och hushåll.

EU och dess medlemsstater inser att vi måste gå över till en mer hållbar ekonomi och livsstil och vidtar åtgärder i detta syfte. I juli 2008 presenterade kommissionen en handlingsplan för hållbar konsumtion och produktion samt en hållbar industripolitik.

Målet med handlingsplanen är att förbättra produkternas totala miljöprestanda under hela deras livscykel, främja och stimulera efterfrågan på bättre produkter och bättre produktionsteknik och hjälpa konsumenterna att göra bättre val. Målet är också att få EU:s industri att tillvarata möjligheten att bli bättre på innovation och fortsätta att vara ledande inom miljöprestanda.

Handlingsplanen är en vidareutveckling av befintliga strategier, till exempel lagstiftningen om design för energianvändande produkter, märkningssystem, miljöledningssystem och incitament för medborgare och myndigheter att köpa miljövänliga produkter. Den kompletterar dessa strategier och innehåller även nya åtgärder för att fylla befintliga luckor och för att få dem att fungera väl tillsammans på ett integrerat sätt. Den undersöker också olika sätt att främja en hållbar produktion och konsumtion internationellt sett.

EU:s åtgärder om hållbar konsumtion och produktion är koncentrerade till fyra huvudmål: bättre produkter, smartare konsumtion, resurssnålare och renare produktion, och stöd till globala insatser.

http://ec.europa.eu/environment/eussd/escp_en.htm

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/environment-action-plan/index_en.htm

4. Handlingsplanen för hållbar konsumtion och produktion samt en hållbar industripolitik

Bättre produkter

Bättre produkter

Många av de produkter vi köper och använder varje dag har betydande miljöpåverkan. Det kan röra sig om de material som används för att tillverka dem, den energi som krävs för att använda dem eller det avfall de bildar när de är uttjänta.

Om det moderna samhället ska bli hållbart på lång sikt måste de produkter som är minst skadliga för miljön accepteras som standard.

Energi- och resurseffektiv design

Det första viktiga steget är att fasa ut produkter som använder för mycket energi och naturtillgångar eller som innehåller farliga ämnen eller avger skadliga utsläpp. Nästa steg är att främja energi- och resurseffektiva produkter med god miljöprestanda. Det innebär att vi måste börja på designstadiet. 80 procent av all produktrelaterad miljöpåverkan beräknas avgöras i detta stadium.

2005 antog EU en lag som skulle få tillverkarna att koncentrera sig på energianvändning och andra miljöaspekter under idé- och designstadiet för en produkt.

Enligt direktivet om ekodesign för energianvändande produkter kan man genom produkt-specifika åtgärder fastställa krav på prestanda för en lång rad vardagsprodukter som använder mycket energi, såsom ångpannor, varmvattenberedare, datorer eller tv-apparater. Produkter som inte uppfyller dessa krav får inte släppas ut på den europeiska marknaden.

Även om direktivets huvudsyfte är att minska energianvändningen innebär det en skyldighet att beakta produkternas hela livscykel. På så sätt måste hänsyn tas till miljöhänsyn som materialanvändning, vattenanvändning, utsläpp, avfallsfrågor och återvinnbarhet.

I handlingsplanen utvidgas direktivets tillämpningsområde till att omfatta även energi-relaterade produkter. Det omfattar produkter som inte förbrukar energi medan de används men som har en direkt inverkan på energiförbrukningen, till exempel vattenanvändande apparater eller fönster. Vattensparande kranar och duschmunstycken kan till exempel minska vattenförbrukningen och därför minska den energi som används för att värma upp vattnet och därmed spara både pengar och resurser. Enligt det utvidgade direktivet får obligatoriska miniminormer också fastställas för dessa produkter.

Utöver minimikraven innehåller det ändrade ekodesigndirektivet också frivilliga riktmärken

för miljöprestanda. Om vissa varmvattenberedare till exempel har en lägre energiförbrukning än andra liknande produkter bör dessa beredare fungera som riktmärken för hela industrin. Krav och riktmärken ses över med jämna mellanrum för att ta hänsyn till tekniska framsteg.

Under 2010 kommer kommissionen att se över effektiviteten i det utvidgade ekodesigndirektivet och ta ställning till om det bör utvidgas till att omfatta alla produkter. Handlingsplanen kommer då också att ses över.

http://ec.europa.eu/enterprise/eco_design/index_en.htm

Konsekventa uppgifter och metoder

Beslutsfattare och företag behöver konsekventa och tillförlitliga metoder och uppgifter för att kunna utvärdera produkternas miljöprestanda och övervaka utvecklingen.

Kommissionen håller på att utarbeta kvalitetssäkrade metoder för att utvärdera produkternas miljöprestanda under hela deras livscykel. Dessa kommer att offentliggöras i en handbok för industrin och handeln.

Smartare konsumtion

Smartare konsumtion: hållbara inköp

4

Konsumenterna kan spela en viktig roll för att skydda miljön genom de val de gör när de köper produkter. Det är lättare att köpa miljövänligt än man kanske kan tro. Det finns ett antal märkningssystem som ska hjälpa konsumenterna genom att ge information om vissa produkters miljöprestanda. Medan EU med sin lagstiftning, till exempel ekodesigndirektivet, ser till att det görs tekniska förbättringar av produkterna, hjälper märkningen till att ge konsumenterna viktig information så att de kan fatta väl underbyggda beslut.

Håll utkik efter märkningen

Enligt EU:s energimärkningsdirektiv ska tillverkare och detaljhandlare redan i dag märka sina produkter för att informera konsumenterna om energiförbrukningen i olika hushållsapparater, till exempel tvättmaskiner eller diskmaskiner.

I handlingsplanen utökas denna märkning till fler produkter, bland annat energianvändande och energirelaterade produkter. Detta kommer att ge många olika fördelar. En märkning som visar isoleringsförmågan hos olika fönster kan till exempel inte bara ge konsumenterna möjlighet att välja bättre fönster när de renoverar sina hem utan även att spara pengar på sina energiräkningar.

Ett annat enkelt sätt för både offentliga och privata konsumenter att välja de mest miljövänliga produkterna på marknaden är att hålla utkik efter EU:s miljömärke. Märket är lätt att känna igen i och med att logotypen är en blomma. Miljömärkets kriterier bygger på en produkts huvudsakliga miljöpåverkan och miljöprestanda. Endast de varor som har minst miljöpåverkan – ca 10–20 procent – uppfyller kriterierna för EU:s miljömärke. EU:s miljömärke finns för närvarande på rengöringsmedel, hushållsapparater, pappersprodukter, kläder, hem- och trädgårdsprodukter, smörjmedel och logitjänster.

Handlingsplanen ger EU:s miljömärke en starkare ställning genom att omfatta fler produkter och tjänster och genom att fokusera på dem som har störst miljöpåverkan och störst förbättringspotential. Det utökade tillämpningsområdet innebär att det finns möjlighet att utarbeta kriterier för livsmedelsprodukter och dryckesvaror. EU:s ändrade miljömärke kommer också att minska byråkratin och förenkla kriterierna för företag som ansöker om märket.

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

Köpa och sälja grönt

Om vi ska förändra våra konsumtionsvanor måste vi veta var och hur vi kan köpa miljövänliga produkter. Återförsäljarna är viktiga budbärare mellan konsumenter och producenter och har stor makt att öka medvetenheten och påverka inköpsvalen genom att placera mer hållbara alternativ på hyllorna.

Återförsäljarna ser i allt större utsträckning hållbarheten som en betydelsefull möjlighet för sina företag att öka sin tillväxt och konkurrenskraft och bli bättre på innovation. Det behövs dock kraftfullare åtgärder i återförsäljningssektorn och leveranskedjan för att främja hållbarare produkter och ge konsumenterna bättre information. De kan till exempel erbjuda hållbarare träprodukter, främja inköp av lågenergilampor och minska sin miljöpåverkan.

För att åstadkomma detta har kommissionen inrättat ett återförsäljarforum där ett antal andra aktörer deltar, bland annat producenter och konsumentorganisationer och andra icke-statliga organisationer.

Målet är att få stora enskilda återförsäljare att åta sig att vidta en rad ambitiösa och konkreta miljöåtgärder som kommer att övervakas med

jämna mellanrum. Kommissionen kommer också att stödja åtgärder för att öka konsumenternas medvetenhet och hjälpa dem att fatta mer hållbara köpbeslut.

http://ec.europa.eu/environment/industry/retail/index_en.htm

Vid sidan av återförsäljarforumets arbete med att främja hållbara inköp har det utarbetats ett antal verktyg för att informera ungdomar och vuxna om bland annat hållbar konsumtion. Ett sådant verktyg är Europakalendern för unga studenter som delas ut på skolor i EU och ett informations- och utbildningsverktyg på Internet som från och med november 2009 bland annat kommer att innehålla en modul om hållbar konsumtion.

<http://www.dolceta.eu>

http://ec.europa.eu/consumers/empowerment/cons_education_en.htm#diary

Klok användning av offentliga medel

EU-ländernas myndigheter är inflytelserika konsumenter. Varje år spenderar de 16 procent av EU:s BNP – eller omkring 2 000 miljarder euro – på varor och tjänster. Myndigheterna kan genom att ta miljöhänsyn i sina anbudsförfaranden spara energi, vatten och resurser och minska avfall och föroreningar och samtidigt få ut mest valuta för pengarna i sina kontrakt. Dessa så kallade miljöanpassade offentliga upphandlingar kan spela en viktig roll för att främja nya produkter, grön teknik och innovation.

Kommissionen har föreslagit att hälften av alla anbudsförfaranden i EU:s medlemsstater bör vara miljöanpassade 2010. Målet är kopplat till en process för att fastställa gemensamma kriterier för tio prioriterade produkt- och tjänstegrupper. Kommissionen erbjuder utbildningsverktyg och vägledning för att hjälpa myndigheterna att tillämpa kriterierna som har utvecklats i samarbete med medlemsstater och berörda parter.

Nyligen genomfördes en studie som visar att man genom att tillämpa miljöanpassade offentliga upphandlingar i de tio prioriterade sektorerna i genomsnitt skulle kunna minska koldi-

Tio prioriterade produkt- och tjänstegrupper för miljöanpassad offentlig upphandling:

1. Byggtjänster
2. Livsmedels- och restaurangtjänster
3. Transport
4. Elektricitet
5. Kontors- och it-utrustning
6. Textilier
7. Kopieringspapper och grafiskt papper
8. Möbler
9. Rengöringsmedel och städtjänster
10. Trädgårdsprodukter och trädgårdstjänster

http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

oxidutsläppen med 25 procent och minska de totala kostnaderna för offentliga inköp med 1 procent. Samma studie visar också att miljöhänsyn tagits i genomsnitt 45 procent av det totala upphandlingsvärdet och 55 procent av det totala antalet upphandlingskontrakt i de sju medlemsstater som har uppnått bäst resultat (Danmark, Finland, Nederländerna, Storbritannien, Sverige, Tyskland och Österrike).

I vissa sektorer har man nyligen infört ny lagstiftning med obligatoriska kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling. I Energy

Star-förordningen fastställs minimi-normer för energieffektivitet när centralregeringar och EU-institutioner köper in it-utrustning. Enligt direktivet om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon ska myndigheter och aktörer i samband med upphandling av dessa fordon ta hänsyn till livscykelkostnader för energiförbrukning, utsläpp av koldioxid och andra föroreningar. Kommissionen har i sin översyn av energimärkningsdirektivet föreslagit att man för energirelaterade produkter ska fastställa obligatoriska krav på myndigheterna att i viss mån tillämpa miljöanpassad offentlig upphandling.

Incitament för att köpa grönt

Flera av EU:s medlemsstater erbjuder redan konsumenter och företag incitament för att köpa/producera mer miljövänliga produkter och

tjänster. De kriterier som de måste uppfylla kan dock variera kraftigt från ett land till ett annat.

Enligt handlingsplanen måste vissa prioriterade produkter ha en viss energi- eller miljöprestanda för att komma i fråga för incitament eller inköp av myndigheter i medlemsstaterna och EU:s institutioner.

Denna prestanda anges i form av en märkningsklass, när en viss produktgrupp är föremål för obligatorisk märkning. Medlemsstaterna får själva avgöra om de ska erbjuda incitament och hur dessa i så fall ska se ut. Kommissionen undersöker också olika alternativ för att erbjuda skattelättnader för konsumenter som köper miljövänliga produkter.

Från en ond till en god cirkel

Även om miljömedvetenheten ökar tycker de flesta människor att det är svårt att se kopplingen mellan sina personliga konsumtionsvanor och storskaliga frågor som klimatförändringen.

Marknadspriset återspeglar inte hela kostnaden för att producera och konsumera varor och tjänster. De miljöproblem som uppstår till följd av konsumtion och produktion, till exempel klimatförändringen till följd av utsläpp av växthusgaser, minskad biologisk mångfald till följd av överutnyttjade naturtillgångar och hälsoproblem till följd av föroreningar, är inte inräknade i priserna.

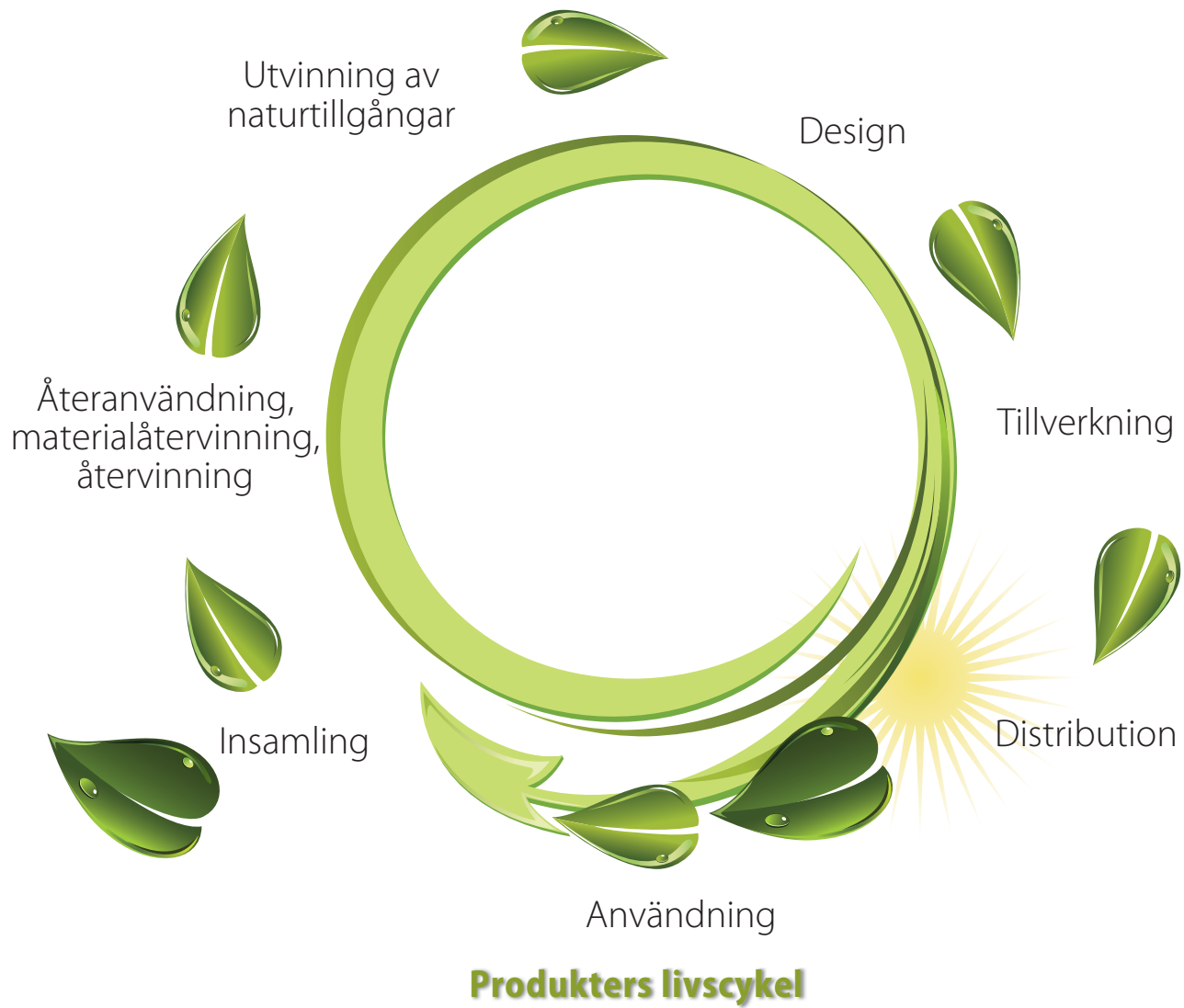
Konsumenterna avstår ofta från att köpa produkter som är bättre ur ett livscykelperspektiv på grund av att dessa ofta har ett högre inköps-

pris. I vissa fall saknar konsumenterna även kunskap om produkternas framtida effekter och kostnader.

En låg efterfrågan uppmuntrar inte företagen att investera i produktdesign som minskar den negativa miljöpåverkan för att producera, använda och göra sig av med produkten. Därmed skapas en teknisk låsningseffekt där miljövänligare produkter och tjänster inte alltid finns att tillgå på marknaden.

Utmaningen är att vända denna onda cirkel till en god cirkel. För att göra det måste man förbättra produkternas totala miljöprestanda under hela deras livscykel, främja och stimulera efterfrågan på bättre produkter och bättre produktionsteknik och hjälpa konsumenterna att göra bättre val genom enhetligare och enklare märkning.

Resurssnålare och renare produktion

Resurssnålare och renare produktion

4

EU har gjort stora framsteg när det gäller att rena industriproduktionen och främja mer energieffektiva processer som leder till väsentligt mindre föroreningar och avfall och ökad materialåtervinning. Man behöver dock göra mer för att öka materialeffektiviteten och göra det mer naturligt att använda den mest innovativa tekniken.

Ökad resurseffektivitet minskar beroendet av råmaterial, främjar en optimal resursanvändning och materialåtervinning och kan väsentligt minska företagens administrationskostnader.

Resursproduktiviteten i EU – hur stort ekonomiskt värde som skapas per använd resursenhet – har ökat med 2,2 procent per år under de senaste tio åren. Detta beror till stor del på effektivitetsförbättringar och tjänsternas ökande betydelse i ekonomin. Som ett led i handlingsplanen håller man på att utarbeta ytterligare verktyg för att övervaka och mäta resurseffektiviteten.

Nya lösningar för nya utmaningar

Grön teknik – miljövänlig och resurseffektiv teknik – spelar en viktig roll när det gäl-

ler att bidra till miljöskyddet och en effektivare resursanvändning i Europa. Åtgärder på området genomförs inom EU:s handlingsplan för miljöteknik (Etap). Miljöindustrin är en av de snabbast växande sektorerna i EU:s ekonomi och Europa är världsledande på området. Europa har omkring en tredjedel av världsmarknaden för miljöteknik, som år 2020 beräknas vara värd över 2 000 miljarder euro.

Denna industri erbjuder lösningar för att mäta, förebygga och avhjälpa miljöskador på vatten, luft och jord, och lösningar på problem med avfall, buller och skador på ekosystemen. Här ingår bland annat hantering av avfall och avloppsvatten, förnybara energikällor, miljörådgivning, luftföroreningar och hållbart byggande.

Ett sätt att mäta innovation är att titta på antalet beviljade patent. Patenten inom miljöinnovation ökar i EU och de medlemsstater som ligger främst beviljar 3,5 patent per BNP-miljard i euro. Inom ramen för EU:s övergripande innovationspolitik kommer det att utarbetas särskilda verktyg för att övervaka riktmärken och främja spridningen av miljöinnovation i EU. Detta omfattar patentbaserade indikatorer, statistikverktyg och årliga undersökningar.

Kommissionen genomför en studie för att fastställa de största hindren för miljöindustrins expansion. Den kommer att undersöka administrativa bördor och hinder för finansiering av innovation. Målet är att främja tillväxten i miljöindustrin genom att skapa en företagsvänlig lagstiftning och utforska möjligheterna för andra sektorer, till exempel informations- och kommunikationsteknik.

http://ec.europa.eu/environment/etap/index_en.html

Kontroll av ny tekniks miljöprestanda

Möjligheten att genom miljöinnovation bidra till att lösa miljöproblemen är fortfarande till stor del outnyttjad. Ett av de största skälen till detta är bristen på tillförlitlig information om prestanda.

Kommissionen föreslår att EU inrättar ett gemensamt system för verifiering av miljöteknik där ny tekniks miljöprestanda verifieras av tredje man. Systemet skulle vara frivilligt och delvis självfinansierat och använda de institutioner och den expertis som redan finns i medlemsstaterna.

Systemet är inriktat på små- och medelstora företag som inte har de resurser eller den kapacitet som krävs för att påvisa prestandan

i ny miljöteknik på ett sätt som lockar förstångsinvesterare och kunder.

Verifieringen inom systemet skulle baseras på teknikutvecklarnas påståenden och resultaten – i form av ett utlåtande – skulle vara offentligt.

Utnyttja industrins fulla miljöpotential

Ett sätt för organisationer att öka sin effektivitet är genom miljöledningssystem, till exempel EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas). Systemet är frivilligt och bidrar till att optimera produktionen och arbetsmetoderna och använda resurserna mer effektivt.

Systemet innebär stora fördelar för dem som månar om att skydda miljön och ständigt förbättrar sina arbetsmetoder.

Organisationer kan minska kostnaderna genom att minska resursförbrukningen, till exempel förbrukningen av energi och vatten, och minimera materialanvändningen och materialavfallet. De som har anslutit sig till systemet har avsevärt minskat sina utsläpp av växthusgaser genom att ändra sina produktionssystem och arbetsmetoder.

Kommissionen har sett över systemet för att göra det mer attraktivt för organisationer, särskilt för små och medelstora företag, genom att minska kostnaderna och administrationen.

http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

Hjälp till små och medelstora företag

De små och medelstora företagen är ryggraden i EU:s ekonomi. De utgör 99 procent av alla företag och sysselsätter över 100 miljoner människor. Många små och medelstora företag tycker dock att det är svårt att utnyttja alla de affärsmöjligheter som ges genom en god miljöförvaltning. Det beror bland annat på bristande information, otillräcklig kunskap och bristen på ekonomiska och mänskliga resurser. Kommissionen inser vilka påfrestningar småföretagen utsätts för och vidtar åtgärder för att hjälpa dem. Den erbjuder stöd till små och medelstora företag genom ett antal initiativ, bland annat den europeiska kapacitetshandlingsplanen. Målet med denna är att

förbättra de små och medelstora företagens miljöprestanda genom att hjälpa dem att anta användarvänliga miljöledningssystem, öka den lokala miljökunskapen och erbjuda målinriktad finansiering och information. Stödorganisationer för små och medelstora företag, bland annat kommissionens Enterprise Europe Network, är viktiga samarbetspartner när det gäller att genomföra programmet och uppmärksammar aktivt små och medelstora företag att anta miljövänliga och energieffektiva lösningar. För att åstadkomma detta utvecklar man bland annat innehållet i utbildningsprogram och erbjuder skraddarsydd know-how om energihushållning och efterlevnad av miljölagstiftningen. Detta kompletterar det stöd som ges till små och medelstora företag inom EU:s konkurrens- och innovationsprogram som stöder insatser inom miljöinnovation, underlättar tillgången till finansiering och främjar konkurrenskraften hos europeiska företag.

<http://ec.europa.eu/environment/sme/>

http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm

Stödja globala insatser

Stödja globala insatser

Främja god praxis över hela världen

Antalet konsument- och industriprodukter som importerats till Europa har ökat väsentligt på senare år. Det innebär att vår konsumtion inte bara har en negativ miljöpåverkan på hemmaplan utan även i de länder över hela världen som producerar de varor som vi använder. Ofta sker produktionen i utvecklingsländer, som är minst rustade att hantera den ökande miljöpåverkan.

Många av dessa produktionsländer har både en växande ekonomi och en växande befolkning. I takt med att deras välbefinnande ökar så ökar även den globala efterfrågan på resurser och energi. En politik för hållbar konsumtion och produktion är ett resurseffektivt alternativ för långsiktig

utveckling. För att uppnå detta bedriver EU ett nära samarbete med andra länder för att få till stånd en omställning mot koldioxidsnåla och resurseffektiva ekonomier i hela världen.

Detta innebär ett aktivt deltagande i Marrakechprocessen som ska hjälpa länder och regioner över hela världen att utarbeta program och politik för hållbar konsumtion och produktion. EU företräder även den europeiska regionen i den rådgivande kommittén för Marrakechprocessen, som ger råd om utformningen av ett tioårigt ramprogram för att knyta samman initiativen. Som en regional handlingsplan utgör EU:s handlingsplan för hållbar konsumtion och produktion samt en hållbar industripolitik ett viktigt bidrag till både Marrakechprocessen och det tioåriga ramprogrammet.

4

Omställning till hållbar utveckling

Det finns ett behov av en renare och energieffektivare industri i Asien och kommissionen har därför lanserat programmet Switch-Asia. Programmet är inriktat på små och medelstora företag och främjar användningen av miljövänlig teknik och praxis, samt en omläggning av konsumtionsmönster till mindre skadliga produkter och tjänster. Det bidrar till fattigdomsbekämpningen både direkt genom ökad sysselsättning och ökade inkomster (från ökad produktion och konkurrenskraft) och indirekt genom förbättrade levnadsvillkor (genom minskade föroreningar av vatten, avfall och luft).

Kommissionen stöder också nationella rundabordskonferenser om hållbar konsumtion och produktion för att utbyta erfarenheter och

bästa metoder. Rundabordskonferenser har redan hållits i Kina, Indien och Sydafrika.

Det görs även insatser för att främja utvecklingen och spridningen av koldioxidsnål teknik och miljövänliga produkter och tjänster. EU-länderna fortsätter att inom handelspolitiken och den industriella dialogen arbeta för att undanröja tullar för dessa varor och tjänster. För att utveckla marknaderna för mer hållbara produkter är det viktigt att anta internationella miljö- och energieffektivitetsnormer som kan ge miljöinnovativa företag nya möjligheter.

http://ec.europa.eu/europeaid/where/asia/regional-cooperation/environment/switch_en.htm

<http://esa.un.org/marrakechprocess/>

Vetenskapligt grundad politik

Den internationella panelen för hållbar resursförvaltning är ett viktigt organ som har inrättats av kommissionen och FN:s miljöprogram 2007 för att göra en oberoende bedömning av resursanvändningens miljöpåverkan under hela livscykeln och ge råd om hur man ska minska den. Panelen ger råd till regeringar och organisationer och utgör en viktig kunskapsbas som kan ligga till grund för politiken för hållbar konsumtion och produktion. Målet är att öka resurseffektiviteten över hela världen och i slutändan bryta kopplingen mellan ekonomisk tillväxt och en försämrad miljö.

10 sätt att minska din miljöpåverkan

Välj produkter med lite förpackningsmaterial och köp refill-produkter om det går. Då minskar du avfallet och energianvändningen.

Spara energi. Släck lyset, stäng av apparater och dra ur sladden till laddaren när du inte använder dem.

Tänk efter innan du handlar. Att slänga mat är slöseri med energi, resurser och pengar. Köp bara det du behöver och kontrollera bäst före-datum.

Titta efter märkningen. EU:s miljömärke, som du känner igen på att logotypen är en blomma, visar vilka produkter och tjänster som är mest miljövänliga och finns på alltifrån färg till campingplatser. Titta efter EU:s energimärke innan du köper elektriska eller elektroniska produkter. Det visar hur mycket energi de drar.

Åk på miljösemester. Allt fler researrangörer erbjuder mer hållbara alternativ, antingen genom att minska boendets eller resans miljöpåverkan eller genom att hjälpa dig att spela en positiv roll för att förbättra miljön.

Välj efter säsong. Köp och ät frukt och grönsaker efter säsong och från lokala odlare. På så sätt undviker du att energi och resurser förbrukas på långa godstransporter eller på intensiv växthusodling.

Ät mindre kött. Köttproduktion är betydligt mer resursintensiv och har mycket större miljöpåverkan än andra livsmedelskällor. Det kan därför göra stor skillnad att skära ned på köttkonsumtionen.

Gå över till grön el. De flesta länder har numera energibolag som kan leverera el från förnybara energikällor till ditt hem eller din arbetsplats. Om du vill gå ett steg längre kan du antingen producera din egen el med en vindturbin eller med solfångare eller solceller i ditt eget hem. Många lokala myndigheter erbjuder ekonomiska incitament för mikroproduktion.

Använd andra transportmedel än bilen. Hjälptill att minska trängseln i trafiken och föroreningarna från vägtransporter genom att åka kollektivt, cykla eller gå.

Slösa inte med vattnet. Låt inte kranen rinna när du borstar tänderna. Det är slöseri med värdefullt dricksvatten.

Europeiska kommissionen

**Smartare och renare
Hållbar konsumtion och produktion**

2010 — 25 s. — 21 cm x 21 cm

ISBN 978-92-79-15747-9

KH-81-08-182-SV-C

Publikationsbyrå

ISBN 978-92-79-15747-9

9 789279 157479